

Egyesületi hírek

Dr. Renner János 85 éves

Egyesületünk, az MTA és a társegyesületek f. év július 8-án üdvözlöttek **dr. Renner János**-t, Kossuth-díjas c. egyetemi tanárt, a műszaki tudományok doktorát, az Eötvös-émlékérem tulajdonosát, Egyesületünk alapító-tiszteleti tagját, társelnökünket, a hazai geofizikai tudományosság kimagasló alakját 85. életévének betöltése alkalmából.

Az ünnepeltet Egyesületünk és a *MTA X. osztálya* nevében *dr. Tárczy Hornoch Antal* akadémikus üdvözlölte a következő szavak kíséretében:

„Mélyen tisztelt Igazgató Úr!
Nagyrabecsült és kedves Barátunk!

Az a nagy megtiszteltetés jutott osztályrészemül, hogy a Magyar Geofizikusok Egyesülete nevében köszöntsem dr. Renner János tiszteleti tagunkat és társelnökünket, Egyesületünk Eötvös Loránd emlékérmének és a Kossuth-díjnak tulajdonosát 85. születésnapja alkalmából.

Feladatom tulajdonképpen könnyű, hisz Renner János kimagasló munkásságát mindnyájan jól ismerjük és igen nagyra értékeljük.

Ki kell mégis ez alkalommal is emelnünk, hogy Renner János, nagyrabecsült barátunk, még Eötvös Loránd tanítványai és közvetlen munkatársai közé tartozott, s így szinte természetes, hogy geofizikai kutatásainak legnagyobb részét a gravitációra vonatkozó kutatások teszik ki. Ezekkel foglalkozott mint Eötvös munkatársa, mint középiskolai tanár és igazgató, majd mint az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet igazgatója, s később, mint a budapesti Tudományegyetem c. tanára. A gravitáció volt a tárgya a tömegvonzás és a tehetetlenség arányosságára végzett kísérleteinek, amelyekkel a mérések pontosságát egy nagyságrenddel fokoznia sikerült és ugyancsak a gravitációra vonatkozott a függővonalelhajlások szabatosabb kiszámítására megadott módszere is, amellyel a tudományok akadémiai doktori fokozatát is elnyerte. Nagy megtiszteltetést jelentett mindannyiunk számára az is, hogy a szocialista országok planetáris geofizikai együttműködési bizottságában a gravitációs állandó meghatározásának a munkacsoportját egész a legutóbbi időig Renner János vezette.

Renner János vitathatatlanul a magyar geofizika megalapítói és nagyjai közé tartozik. Nagy öröm ezért is, hogy 85. születésnapját együtt ünnepelhetjük.

Átadom ez alkalommal a Magyar Tudományos Akadémiának Renner János szülővárosában, Sopronban működő Geodéziai és Geofizikai Kutató Intézete jókívánságait is, amellyel Ünnepeltünk állandó kapcsolatban áll.

Külön megbízásom még, hogy Renner Jánost, szeretett és nagyrabecsült kollégánkat a Magyar Tudományos Akadémia Geofizikai Bizottságának a nevében is köszöntsem, amelynek megalkulásától kezdve igen aktív és nagyeredményű tagja volt.

Szívből kívánjuk, hogy Renner János, méltán ünnepelt kartársunk még sokáig dolgozhassék a magyar geofizikai tudomány és gyakorlat érdekében és hasznárá!

Ugyancsak üdvözölte az ünnepeltet *Szigeti György akadémikus az MTA III. osztálya és az Eötvös Loránd Fizikai Társulat* képviselőjében az alábbi szavakkal:

„Engedtesse meg, hogy az Eötvös Loránd Fizikai Társulat nevében és saját nevemben is kifejezzem őszinte jókívánságaimat Renner János professzornak.

Renner professzor Társulatunknak alapítása óta tagja, és pedig igen aktív tagja volt. Előadásaival, felszólalásaival eredményesen vitte előre a magyar fizikai tudomány fejlődését. Ő volt az első, aki az Eötvös Loránd Fiz. Ts. érmét megkapta. Oktató munkájáról, világszerte ismert kísérletei eredményeiről nem kívánok itt újra szólni, hiszen erről az előttem szólók már részletesen beszámoltak. Renner Jánost, Eötvös Loránd személyes munkatársát mindig fizikusnak tartottuk, akkor is, ha ma a geofizikát külön tudománynak kell számítanunk.

Reméljük, hogy ő is még sok-sok évig fizikusnak fogja érezni magát, és időnként Társulatunk munkájában nagy örömeinkre és mindannyiunk hasznára hosszú éveket részt fog venni. Ehhez jó erőt és egészséget kívánok.”

Majd *dr. Szalay Tibor* köszöntése következett:

RENNER JÁNOS 85 éves

A *Magyarhoni Földtani Társulat* nevében üdvözlöm RENNER JÁNOS-t az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet Kossuth-díjas nyugalmazott igazgatóját 85. születésnapja alkalmából. A nagy tudós számos kitüntetéssel elismert életműve a tudományos kutatáson felül a fizikai tudományok tanításával, összefoglaló ismertetésével tűnik ki. Személyében a kiváló kutatót, de egyben nemzedékek tanítóját tiszteljük, aki fáradhatatlan munkabírással, de a szűkebb értelemben vett földtant is hasznos és értékes adatokkal gazdagította.

A gravitációs alaphálózat feldolgozása, Magyarország izosztatikuss és Bouguer-anomália térképének megszerkesztése a földtani kutatás számára alapvető adatokat nyújt. Egy példával óhajtom megvilágítani ezt az összefüggést.

RENNER igazgató egyik igen érdekes ábrájára, a Bouguer-anomália térkép I. és II. rendű alapállomások adataiból szerkesztett izogammákat ábrázoló térképre hivatkozom. Az ország déli részén az izogammák Battonyától a dél-baranyai hegységekig nyugat – kelet irányú szerkezetet mutatnak. E szerkezet mélyben elrejtett hegységvonulatot jelöl, mely dél felé a dél-bánáti észak – déli csapású mészko vonulathoz csatlakozik, majd tovább a Balkán-hegységtől délre a Fekete-tenger déli partvonulatáig követhető. E kapcsolat közöttanilag és paleontológiailag is igazolt, és arra mutat, hogy a dél-baranyai hegyeket egy kelet felől érkező tengerelnyomás teremtette meg. Így ez az összefüggés egy sokáig rejtve maradt kérdést old meg. Azt nevezetesen, hogy a Mecsek és a Villány hegységek nyugat felé nem folytatódnak. Ott végződnek, ahol a Bouguer anomáliák nyugat felé zárt kört jelölnek RENNER igazgató térképén.

A geofizikai és geológiai tudományok terén további sikeres működéséhez jó egészséget, munkakedvet és még sok esztendőt kívánva a 125 esztendőes Magyarhoni Földtani Társulat nevében tisztelettel köszöntjük.”